Uniwersytet Gdański

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu	Kod ECTS
Analiza i interpretacja tekstów kultury I	8.0.13219

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot

Instytut Badań nad Kulturą

Studia

wydział	kierunek		
Wydział Filologiczny	Kulturoznawstwo	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	kultura mediów elektronicznych i redakcja stron internetowych, Animacja kultury, krytyka i popularyzacja kultury, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie

Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)

dr Dariusz Szymański; dr hab. Grzegorz Piotrowski, profesor uczelni

Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin

Formy zajęć

Ćw. warsztatowe

Sposób realizacji zajęć

zajęcia w sali dydaktycznej

Liczba godzin

Ćw. warsztatowe: 30 godz.

Liczba punktów ECTS

3

30 godzin - aktywne uczestnictwo w zajęciach;
30 godzin - samodzielne studiowanie lektur;
10 godzin - przygotowanie do kolokwium;
5 godzin - przygotowanie do pisemnej pracy zaliczeniowej (kolokwium z interpretacji tekstu kultury).
Razem: 75 godzin = 3 ECTS.

Termin realizacji przedmiotu

2023/2024 zimowy

Status przedmiotu

obowiązkowy

Język wykładowy

polski

Metody dydaktyczne

- Analiza tekstów z dyskusją
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków)
- Dyskusja

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne

Sposób zaliczenia

Zaliczenie na ocenę

Formy zaliczenia

- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja
- zaliczenie ustne
- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru
- wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników
- kolokwium

Podstawowe kryteria oceny

Student otrzymuje ocenę końcową na podstawie ocen cząstkowych z:

- aktywnego uczestnictwa w zajęciach (25%);
- kolokwium sprawdzającego znajomość lektur i zagadnień poruszanych na zajęciach (25%);
- pracy pisemnej, której przedmiotem jest interpretacja wybranego tekstu kultury (50%).

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	analiza tekstów kultury z dyskusją	dyskusja wokół lektur	pisemna praca zaliczeniowa	kolokwium
	Wiedza			
K_W03			+	+
K_W07	+	+	+	+
	Umiejętności			
K_U02	+	+	+	
K_U04	+	+	+	
K_U06	+		+	
K_U07	+	+		
	Kompetencje społeczne			
K_K02	+	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak.

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu języka polskiego i kultury na poziomie szkoły średniej.

Cele kształcenia

Studenci zaznajamiają się z pojęciem i granicami analizy i interpretacji - podstawowego celu badań humanistycznych. Poznają teorie interpretacji i podstawowe techniki analityczno-interpretacyjne stosowne dla różnych tekstów kultury oraz nabywają sprawności w posługiwaniu się nimi.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń może być modyfikowana przez prowadzących w zakresie doboru tematów, tekstów, mediów, metodologii interpretacji itd.

1. Zajęcia organizacyjne. Tekst – tekst kultury. Pojęcia analizy i interpretacji. Hermeneutyka - koło hermeneutyczne.
2. Artefakt. Performatywne ujęcie zjawisk kultury.
3. Hipoteza Sapira-Whorfa. Teoria paradygmatów Kuhna. Śmierć autora.

4-5. Dzieło otwarte. Intentio auctoris – intentio operis – intentio lectoris. Interpretacja chora/paranoiczna.

6–7. Interpretacja – nadinterpretacja i rozumienie - nadrozumienie: dyskusja Eco – Rorty – Culler.

8. Granice anarchizmu interpretacyjnego, granice interpretacji. Uwarunkowania i konteksty interpretacji.
9. Sontag - przeciw interpretacji.

10–11. Intertekstualność.

12–13. Homotekstualność – interpretacja homoseksualna.

14. Interpretacje Foucaulta (Panny dworskie), Ferro (Pancernik Potiomkin) i Moskalewicza (Murzynek Bambo).
15. Kolokwium.

Wykaz literatury

Lektury obowiązkowe:

- Barthes Roland, Śmierć autora, przeł. Michał Paweł Markowski, „Teksty Drugie” 1999, nr 1–2, s. 247–251.
- Culler Jonathan, W obronie nadinterpretacji, [w:] Umberto Eco, Richard Rorty, Jonathan Culler, Christine Brooke-Rose, Interpretacja i nadinterpretacja, red. Stefan Collini, przeł. Tomasz Bieroń, Znak, Kraków 1996, s. 108–121.
- Dehnel Jacek, Fotoplastikon, W.A.B., Warszawa 2009 [fragmenty].
- Eco Umberto, Nadinterpretowanie tekstów, [w:] Umberto Eco, Richard Rorty, Jonathan Culler, Christine Brooke-Rose, Interpretacja i nadinterpretacja, red. Stefan Collini, przeł. Tomasz Bieroń, Znak, Kraków 1996, s. 45–65.
- Eco Umberto, Poetyka dzieła otwartego, przeł. Jadwiga Gałuszka, [w:] tegoż, Dzieło otwarte. Forma i nieokreśloność w poetykach współczesnych, przeł. Lesław Eustachiewicz, Jadwiga Gałuszka, Alina Kreisberg, Michał Oleksiuk, Krzysztof Żaboklicki, W.A.B., Warszawa 2008, s. 67–98.
- Ferro Marc, Film jako kontranaliza społeczeństwa?, [w:] tegoż, Kino i historia, przekład Tomasz Falkowski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011, s. 29–59.
- Fischer Lichte Erika, Dlaczego estetyka performatywności, [w:] tejże, Estetyka performatywności, przeł. Mateusz Borowski, Małgorzata Sugiera, Księgarnia Akademicka, Kraków 2008, s. 11–30.
- Fish Stanley, Co czyni interpretację możliwą do przyjęcia?, przekład Andrzej Szahaj, [w:] tegoż, Interpretacja, retoryka, polityka. Eseje wybrane, pod red. Andrzeja Szahaja, przekład Krzysztof Abriszewski i in., Universitas, Kraków [2007], s. 99-119.
- Foucault Michel, Panny dworskie (Las meninas), przeł. Anna Tatarkiewicz, [w:] tegoż, Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych, przeł. Tadeusz Komendant, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2005, t. 1, s. 21–38.
- Głowiński Michał, O intertekstualności, „Pamiętnik Literacki” 1986, t. 77, z. 4, s. 75–100.

- Iwaszkiewicz Jarosław, Czwarta symfonia, [w:] tegoż, Opowiadania muzyczne, Czytelnik, Warszawa 1971, s. 223–286.
- James Henry, W kleszczach lęku, przetłumaczył Witold Pospieszała / lub: James Henry, Dokręcanie śruby, przeł. Jacek Dehnel – dowolne wydanie.
- Moskalewicz Marcin, „Murzynek Bambo – czarny, wesoły…". Próba postkolonialnej interpretacji tekstu, „Teksty Drugie" 2005, nr 1–2, s. 259–270.
- Nycz Ryszard, Intertekstualność i jej zakresy: teksty, gatunki, światy, „Pamiętnik Literacki" 1990, t. 81, z. 2, s. 95–116.
- Ritz German, Iwaszkiewicz, Breza, Mach: niewypowiadane pożądanie a poetyka narracji, przeł. Andrzej Kopacki, [w:] tegoż, Nić w labiryncie pożądania. Gender i płeć w literaturze polskiej od romantyzmu do postmodernizmu, przekład Bronisław Drąg, Andrzej Kopacki, Małgorzata Łukasiewicz, Wiedza Powszechna, Warszawa 2002, s. 177–195.
- Ritz German, Literatura w labiryncie pożądania. Homoseksualność a literatura polska, przeł. Andrzej Kopacki, [w:] tegoż, Nić w labiryncie pożądania. Gender i płeć w literaturze polskiej od romantyzmu do postmodernizmu, przekład Bronisław Drąg, Andrzej Kopacki, Małgorzata Łukasiewicz, Wiedza Powszechna, Warszawa 2002, s. 52–63.
- Rorty Richard, Kariera pragmatysty, [w:] Umberto Eco, Richard Rorty, Jonathan Culler, Christine Brooke-Rose, Interpretacja i nadinterpretacja, red. Stefan Collini, przeł. Tomasz Bieroń, Znak, Kraków 1996, s. 88–107.
- Sontag Susan, Przeciw interpretacji, [w:] tejże, Przeciw interpretacji i inne eseje, przeł. Małgorzata Pasicka, Anna Skucińska, Dariusz Żukowski, Karakter, Kraków 2012, s. 11–26.
- Sontag Susan, W Platońskiej jaskini, [w:] tejże, O fotografii, przeł. Sławomir Magala, Karakter, Kraków 2009, s. 9–33.
- Szahaj Andrzej, Granice anarchizmu interpretacyjnego, [w:] tegoż, O interpretacji, Universitas, Kraków [2014], s. 9–43.
- Szahaj Andrzej, Siła i słabość hermeneutyki, „Teksty Drugie" 2012, nr 1–2, s. 87–94.
- Whorf Benjamin Lee, Nauka a językoznawstwo, [w:] Język, myśl i rzeczywistość, przeł. Teresa Hołówka, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1982, s. 279– 294.

A także inne teksty wybrane przez prowadzącego w zależności od potrzeb i założonych treści programowych.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W03, K_W07 K_U02, K_U04, K_U06, K_U07 K_K02	K_W03, K_W07 Student: ma podstawową wiedzę o zasadach hermeneutyki i najważniejszych współczesnych teoriach interpretacji (K_W03); zna i rozumie wybrane teorie interpretacji tekstów kultury (K_W07).
	Umiejętności
	K_U02, K_U04, K_U06, K_U07 Student: posiada umiejętności badawcze obejmujące m.in. formułowanie problemów badawczych oraz dobór odpowiednich metod analitycznych i interpretacyjnych (K_U02); rozpoznaje różne teksty kultury oraz umie przeprowadzić ich analizę i interpretację z wykorzystaniem współczesnych teorii i metod badawczych nauk humanistycznych (K_U04); przygotowuje prace pisemne w języku polskim obejmujące analizę i interpretację różnych tekstów kultury, wymagające wykorzystania adekwatnych teorii i metod współczesnych nauk humanistycznych (K_U06); przygotowuje wystąpienia ustne i prezentacje z zakresu analizy i interpretacji tekstów kultury (K_U07).
	Kompetencje społeczne (postawy)
	K_K02 Student: potrafi określić cele badawcze i korzyści społeczne wynikające z badań oraz dobrać odpowiednie środki i metody służące ich realizacji (K_K02).

Kontakt

dariusz.szymanski@ug.edu.pl